

726

ROZPORZĄDZENIE MINISTRA ROLNICTWA I ROZWOJU WSI¹⁾

z dnia 20 maja 2009 r.

w sprawie szczegółowych wymagań weterynaryjnych mających zastosowanie do nasienia bydła²⁾

Na podstawie art. 10 ust. 1 pkt 1 lit. a, art. 18 pkt 1 lit. b, art. 24 ust. 1 pkt 1 lit. b i pkt 2 ustawy z dnia 11 marca 2004 r. o ochronie zdrowia zwierząt oraz zwalczaniu chorób zakaźnych zwierząt (Dz. U. z 2008 r. Nr 213, poz. 1342) zarządza się, co następuje:

§ 1. Rozporządzenie określa:

- 1) szczegółowe wymagania weterynaryjne:
  - a) dla prowadzenia działalności w zakresie wytwarzania, pozyskiwania, konserwacji, obróbki, przechowywania, prowadzenia obrotu lub wykorzystywania nasienia bydła,
  - b) przy przywozie nasienia bydła,
  - c) w handlu nasieniem bydła;
- 2) szczegółowe wymagania dla świadectw zdrowia nasienia bydła w handlu oraz sposób ich wystawiania.

§ 2. Użyte w rozporządzeniu określenia oznaczają:

- 1) nasienie — poddany obróbce lub rozcieńczony ejakulat bydła;
- 2) centrum pozyskiwania nasienia — zakład, położony na terytorium jednego z państw członkowskich Unii Europejskiej lub państwa trzeciego, w którym pozyskuje się i poddaje obróbce nasienie wykorzystywane do sztucznego unasienniania, zatwierdzony i nadzorowany przez urzędowego lekarza weterynarii;
- 3) centrum przechowywania nasienia — zakład, położony na terytorium jednego z państw członkowskich Unii Europejskiej lub państwa trzeciego, w którym przechowuje się nasienie wykorzystywane do sztucznego unasienniania, zatwierdzony i nadzorowany przez urzędowego lekarza weterynarii;
- 4) lekarz weterynarii centrum — lekarz weterynarii posiadający specjalizację w zakresie rozrodu zwierząt, upoważnionego przez powiatowego lekarza weterynarii, odpowiedzialnego za codzienne przestrzeganie określonych w rozporządzeniu wy-

magań weterynaryjnych dla prowadzenia centrum pozyskiwania nasienia lub centrum przechowywania nasienia;

- 5) przesyłka nasienia — ilość nasienia objętą jednym świadectwem zdrowia;
- 6) państwo pozyskania nasienia — państwo członkowskie Unii Europejskiej lub państwo trzecie, w którym nasienie zostało pozyskane, poddane obróbce lub było przechowywane i z którego jest wysyłane do państwa członkowskiego Unii Europejskiej;
- 7) laboratorium diagnostyczne — laboratorium wyznaczone i zatwierdzone przez właściwą władzę państwa członkowskiego Unii Europejskiej lub państwa trzeciego, przeznaczone do wykonywania badań diagnostycznych określonych w rozporządzeniu;
- 8) pozyskanie — ilość nasienia uzyskaną od dawcy w dowolnym czasie.

§ 3. Szczegółowe wymagania weterynaryjne dla centrum pozyskiwania nasienia i centrum przechowywania nasienia są określone w załączniku nr 1 do rozporządzenia.

§ 4. 1. Nasienie może być przedmiotem handlu, jeżeli:

- 1) spełnia wymagania określone w przepisach o kontroli weterynaryjnej w handlu;
- 2) zostało pozyskane w centrum pozyskiwania nasienia, spełniającego wymagania weterynaryjne określone w załączniku nr 1 do rozporządzenia w rozdziale 1;
- 3) zostało pozyskane, poddane obróbce i było przechowywane zgodnie z wymaganiami weterynaryjnymi określonymi w załączniku nr 1 do rozporządzenia w rozdziale 3;
- 4) spełnia wymagania weterynaryjne określone w załączniku nr 2 do rozporządzenia;
- 5) pochodzi od bydła spełniającego wymagania weterynaryjne określone w załączniku nr 3 do rozporządzenia;
- 6) jest zaopatrzone w oddzielne dla każdej przesyłki, wystawione przez powiatowego lekarza weterynarii, świadectwo zdrowia, którego wzór jest określony w rozporządzeniu Komisji (WE) nr 599/2004 z dnia 30 marca 2004 r. dotyczącym przyjęcia zharmonizowanego wzoru świadectwa i sprawozdania z kontroli związanych z wewnątrzspółnotowym handlem zwierzętami i produktami pochodzenia zwierzęcego (Dz. Urz. UE L 94 z 31.03.2004, str. 44; Dz. Urz. UE Polskie wydanie specjalne, rozdz. 3, t. 43, str. 354).

¹⁾ Minister Rolnictwa i Rozwoju Wsi kieruje działem administracji rządowej — rolnictwo, na podstawie § 1 ust. 2 pkt 1 rozporządzenia Prezesa Rady Ministrów z dnia 16 listopada 2007 r. w sprawie szczegółowego zakresu działania Ministra Rolnictwa i Rozwoju Wsi (Dz. U. Nr 216, poz. 1599).

²⁾ Przepisy niniejszego rozporządzenia wdrażają postanowienia dyrektywy Rady 88/407/EWG z dnia 14 czerwca 1988 r. ustanawiającej warunki zdrowotne zwierząt wymagane w handlu wewnątrzspółnotowym oraz w przywozie zamrożonego nasienia bydła domowego w krajach Wspólnoty Europejskiej (Dz. Urz. WE L 194 z 22.07.1988, str. 10, z późn. zm.; Dz. Urz. UE Polskie wydanie specjalne, rozdz. 3, t. 8, str. 106).

2. Świadczenie zdrowia, o którym mowa w ust. 1 pkt 6, jest:

1) przekazywane w oryginale wraz z przesyłką nasienia do miejsca przeznaczenia;

2) sporządzane:

a) co najmniej w jednym z języków urzędowych państwa pozyskania nasienia i państwa przeznaczenia nasienia,

b) na pojedynczej kartce papieru;

3) wystawiane na jednego odbiorcę.

§ 5. 1. Nasienie może być przywożone z państw trzecich, jeżeli:

1) spełnia wymagania określone w § 4 ust. 1 pkt 1—5 oraz w przepisach o weterynaryjnej kontroli granicznej;

2) pochodzi od bydła, które w okresie 6 miesięcy przed dniem pozyskania nasienia pozostawało na terytorium państwa trzeciego znajdującego się na liście Komisji Europejskiej;

3) jest zaopatrzone w świadectwo zdrowia, którego wzór jest określony w decyzji Komisji (WE) 94/577 z dnia 15 lipca 1994 r. dotyczącej warunków zdrowotnych zwierząt i świadectw weterynaryjnych dla przywozu nasienia bydła z państw trzecich (Dz. Urz. WE L 221 z 26.08.1994, str. 26, z późn. zm.; Dz. Urz. UE Polskie wydanie specjalne, rozdz. 3, t. 16, str. 367).

2. Świadczenie zdrowia, o którym mowa w ust. 1 pkt 3, jest:

1) przekazywane w oryginale wraz z przesyłką nasienia do miejsca przeznaczenia;

2) sporządzane:

a) co najmniej w jednym z języków urzędowych państwa przeznaczenia nasienia i państwa, w którym jest przeprowadzana kontrola graniczna,

b) na pojedynczej kartce papieru;

3) wystawiane na jednego odbiorcę.

§ 6. 1. Dopuszcza się przechowywanie i umieszczanie na rynku, wyłącznie na terytorium Rzeczypospolitej Polskiej, nasienia pozyskanego przed dniem 1 maja 2004 r., jeżeli jest ono przechowywane w oddzielnym pomieszczeniu i będzie użyte wyłącznie do zabiegów sztucznego unasienniania lub w celu kontynuacji programu hodowlanego określonego w przepisach o organizacji hodowli i rozrodzie zwierząt gospodarskich.

2. Ograniczenia w przechowywaniu i umieszczeniu na rynku, wyłącznie na terytorium Rzeczypospolitej Polskiej, nasienia, o którym mowa w ust. 1, nie dotyczą nasienia zgromadzonego w centrum pozyskiwania nasienia lub w centrum przechowywania nasienia, dopuszczonego do obrotu przed dniem 1 maja 2004 r.

§ 7. Lekarz weterynarii, który na podstawie dotychczasowych przepisów uzyskał uprawnienia wymagane dla lekarza weterynarii centrum, zachowuje te uprawnienia.

§ 8. Nasienie znajdujące się w bankach nasienia, wyprodukowane i oznakowane zgodnie z przepisami obowiązującymi przed wejściem w życie niniejszego rozporządzenia może być wykorzystane do wyczerpania zapasów.

§ 9. Traci moc rozporządzenie Ministra Rolnictwa i Rozwoju Wsi z dnia 17 stycznia 2006 r. w sprawie szczegółowych wymagań weterynaryjnych mających zastosowanie do nasienia bydła (Dz. U. Nr 21, poz. 159).

§ 10. Rozporządzenie wchodzi w życie po upływie 14 dni od dnia ogłoszenia.

Minister Rolnictwa i Rozwoju Wsi: *M. Sawicki*

Załączniki do rozporządzenia Ministra Rolnictwa i Rozwoju Wsi z dnia 20 maja 2009 r. (poz. 726)

Załącznik nr 1

SZCZEGÓŁOWE WYMAGANIA WETERYNARYJNE DLA CENTRUM POZYSKIWANIA NASIENIA I CENTRUM PRZECHOWYWANIA NASIENIA

Rozdział 1

Szczegółowe wymagania weterynaryjne do zatwierdzenia centrum pozyskiwania nasienia i centrum przechowywania nasienia

1. Centrum pozyskiwania nasienia:

1) znajduje się pod stałym nadzorem lekarza weterynarii centrum;

2) posiada wydzielone, zamknięte pomieszczenia lub obiekty przeznaczone do:

a) stałego przebywania zwierząt,

b) kwarantanny zwierząt,

c) izolacji zwierząt,

d) pozyskiwania nasienia,

e) czyszczenia, odkażania lub sterylizacji narzędzi i sprzętu,

f) obróbki, konserwacji i przechowywania nasienia, które mogą znajdować się w różnych miejscach;

3) jest zabezpieczone przed dostępem zwierząt z zewnątrz.

2. Pomieszczenia, o których mowa w ust. 1 pkt 2, projektuje się w taki sposób, aby pomieszczenia dla zwierząt były oddzielone od pomieszczeń do pozyskiwania, obróbki i przechowywania nasienia i były łatwe do czyszczenia i odkażania.

3. Centrum przechowywania nasienia:

- 1) znajduje się pod stałym nadzorem lekarza weterynarii centrum;
- 2) zabezpiecza się przed dostępem zwierząt z zewnątrz;
- 3) projektuje się w taki sposób, aby urządzenia do przechowywania nasienia były łatwe do czyszczenia i odkażania.

Rozdział 2

Szczegółowe wymagania weterynaryjne dla centrum pozyskiwania nasienia i centrum przechowywania nasienia

I. Centrum pozyskiwania nasienia

1. Centrum pozyskiwania nasienia jest kontrolowane przez powiatowego lekarza weterynarii co najmniej dwa razy w roku w zakresie zatwierdzania oraz pozyskiwania, obróbki i przechowywania nasienia.

2. Kontrolę centrum pozyskiwania nasienia przeprowadza się w zakresie:

- 1) przetrzymywania w nim wyłącznie zwierząt jednego gatunku, od których jest pozyskiwane nasienie, z zastrzeżeniem ust. 3;
- 2) prowadzenia przez lekarza weterynarii centrum dokumentacji, do której wpisuje się:
  - a) dane dotyczące zwierząt przebywających w centrum pozyskiwania nasienia, zawierające: rasę, datę urodzenia, oznakowanie w sposób umożliwiający identyfikację zwierzęcia, status epizootyczny stada pochodzenia buhaja w odniesieniu do zakaźnego zapalenia nosa i tchawicy/otrętu bydła (Infectious bovine rhinotracheitis/infetious pustular vulvovaginitis IBR/IPV),
  - b) informacje o stanie zdrowia zwierzęcia, wyniki weterynaryjnych badań kontrolnych, historię chorób i wyniki wszystkich przeprowadzonych testów, przypadki leczenia i przeprowadzone szczepienia,
  - c) wszystkie przypadki przemieszczania zwierząt, w tym daty ich przybycia i opuszczenia centrum;
- 3) przestrzegania zakazu przebywania osób nieupoważnionych na terenie centrum, a w stosunku do osób upoważnionych — przestrzegania zaleceń lekarza weterynarii centrum;
- 4) kwalifikacji zatrudnionych pracowników, z uwzględnieniem szkoleń z zakresu odkażania, higieny i zapobiegania rozprzestrzenianiu chorób zakaźnych zwierząt.

3. W centrum pozyskiwania nasienia dopuszcza się przetrzymywanie, po uzyskaniu zgody powiatowego

lekarza weterynarii, zwierząt niezbędnych do funkcjonowania centrum pozyskiwania nasienia, innych niż zwierzęta, od których jest pozyskiwane nasienie, jeżeli nie stanowią zagrożenia dla zdrowia tych zwierząt.

II. Centrum przechowywania nasienia

1. Centrum przechowywania nasienia jest kontrolowane przez powiatowego lekarza weterynarii co najmniej dwa razy w roku w zakresie zatwierdzenia i przechowywania nasienia.

2. Kontrolę centrum przechowywania nasienia przeprowadza się w zakresie:

- 1) prowadzenia przez lekarza weterynarii centrum dokumentacji, do której wpisuje się informacje o:
  - a) przypadkach przemieszczania nasienia, w tym dacie dostarczenia i wysyłki z centrum,
  - b) dacie pozyskania i obróbki nasienia,
  - c) statusie zdrowotnym buhajów, których nasienie jest przechowywane;
- 2) przestrzegania zakazu przebywania osób nieupoważnionych na terenie centrum, a w stosunku do osób upoważnionych — przestrzegania zaleceń lekarza weterynarii centrum;
- 3) kwalifikacji zatrudnionych pracowników, z uwzględnieniem szkoleń z zakresu odkażania, higieny i zapobiegania rozprzestrzenianiu chorób zakaźnych zwierząt.

Rozdział 3

Szczegółowe wymagania weterynaryjne dla pozyskiwania, obróbki i przechowywania nasienia

1. Podmiot prowadzący centrum pozyskiwania nasienia lub centrum przechowywania nasienia pozyskuje, poddaje obróbce i przechowuje nasienie w pomieszczeniach wyłącznie do tego przeznaczonych, w warunkach zapewniających przestrzeganie higieny i zapobiegających rozprzestrzenianiu chorób zakaźnych zwierząt.

2. Obróbce poddaje się i przechowuje wyłącznie nasienie pozyskane w centrum pozyskiwania nasienia, które nie miało kontaktu z nasieniem niespełniającym wymagań weterynaryjnych określonych w rozporządzeniu, z zastrzeżeniem ust. 3.

3. Dopuszcza się obróbkę nasienia, które nie zostało pozyskane w centrum pozyskiwania nasienia, pod warunkiem że nie będzie ono przedmiotem handlu i nie będzie ono miało kontaktu z nasieniem przeznaczonym do handlu oraz że:

- 1) buhaje, od których pozyskano nasienie, spełniają wymagania weterynaryjne określone w rozporządzeniu;
- 2) obróbka nasienia jest przeprowadzana przy użyciu sprzętu innego niż użyty do obróbki nasienia będącego przedmiotem handlu, a użyty sprzęt jest oczyszczany, odkażany lub sterylizowany po użyciu;

- 3) nasienie jest oznakowane w sposób zapewniający odróżnienie tego nasienia, a ponadto zawierający dane umożliwiające identyfikację podmiotu, który dokonał obróbki tego nasienia.
4. Do rozrzedzania i konserwacji nasienia stosuje się preparaty i rozrzedzalniki sporządzone z produktów pochodzenia zwierzęcego, które nie stanowią zagrożenia dla zdrowia zwierząt lub które przed użyciem zostały poddane obróbce wykluczającej takie zagrożenie.
5. Narzędzia i sprzęt używane do pozyskiwania i obróbki nasienia przed i po zabiegu są oczyszczane, odkażane lub sterylizowane, a w przypadku sprzętu jednorazowego użytku — niszczone po użyciu.
6. Pojemniki służące do przechowywania lub transportu nasienia oczyszcza się, odkaża lub sterylizuje przed ich napełnieniem, a w przypadku pojemników jednorazowego użytku — niszczy po użyciu; stosowanego w nich środka chłodzącego nie używa się wcześniej do chłodzenia innych produktów pochodzenia zwierzęcego.
7. Każdą pojedynczą dawkę nasienia znakuje się na indywidualnym opakowaniu (słonce); informacje w oznakowaniu umieszcza się w następującej kolejności:
  - 1) dane identyfikacyjne buhaja, od którego pozyskano nasienie, w tym:
    - a) rasę buhaja, od którego pozyskano nasienie, zgodnie z kodami wynikającymi z systemu identyfikacji i rejestracji zwierząt,
    - b) nazwę buhaja, od którego pozyskano nasienie,
    - c) numer identyfikacyjny buhaja;
  - 2) weterynaryjny numer identyfikacyjny centrum pozyskiwania nasienia poprzedzony kodem państwa pochodzenia według ISO;
  - 3) datę pozyskania nasienia składającą się z 6 cyfr, z których 2 pierwsze cyfry oznaczają rok pozyskania nasienia, 3 kolejne cyfry oznaczają kolejny dzień roku kalendarzowego, w którym pozyskano nasienie, po cyfrach tych umieszcza się ukośnik, a po ukośniku kolejny numer ejakulatu pobranego w danym dniu.
8. Pomiędzy poszczególnymi grupami znaków zawierającymi informacje, o których mowa w ust. 7, wprowadza się odstęp.
9. Zamrożone zarodki, które spełniają wymagania określone w przepisach o zarodkach bydła oraz w przepisach o organizacji hodowli i rozrodzie zwierząt gospodarskich, przechowuje się, po uzyskaniu zgody powiatowego lekarza weterynarii, w centrach przechowywania nasienia w pomieszczeniach zatwierdzonych do przechowywania nasienia, w oddzielnych pojemnikach.

Załącznik nr 2

WYMAGANIA WETERYNARYJNE DLA NASIENIA, KTÓRE MOŻE BYĆ PRZEDMIOTEM HANDLU

1. Nasienie może być przedmiotem handlu, jeżeli:
  - 1) zostało pozyskane wyłącznie od zwierząt, które:
    - a) w dniu pozyskania nasienia nie wykazują żadnych objawów chorobowych,
    - b) nie były używane do krycia naturalnego,
    - c) nie były szczepione przeciwko zakaźnemu zapaleniu nosa i tchawicy/otrętowi bydła (Infectious bovine rhinotracheitis/infetious pustular vulvovaginitis IBR/IPV),
    - d) w okresie 30 dni przed dniem pozyskania nasienia nie były szczepione przeciwko pryszczycy (Foot and mouth disease — FMD), a w przypadku gdy szczepienie to zostało przeprowadzone w okresie 12 miesięcy przed dniem pozyskania nasienia, to 5 % nasienia z każdego pozyskania, jednak nie mniej niż 5 słomek, poddano testowi izolacji wirusa i uzyskano ujemny wynik tego badania,
    - e) w okresie 30 dni przed dniem pozyskania nasienia i 30 dni po dniu pozyskania i zamrożenia nasienia przebywały w centrum pozyskiwania nasienia, a w przypadku pozyskiwania nasienia świeżego przebywały w centrum pozyskiwania nasienia do dnia jego wysyłki, w którym nie stwierdzono u bydła przypadków następujących chorób: pryszczycy (Foot and mouth disease — FMD), wścieklizny (Rabies), gruźlicy bydła (Bovine tuberculosis), brucelozы u bydła (B. abortus), zarazy płucnej bydła (Contagious bovine pleuropneumonia — CBPP), enzootycznej białaczki bydła (Enzootic bovine leucosis — EBL) lub wąglika (Anthrax),
    - f) w okresie 3 miesięcy przed dniem pozyskania nasienia i 30 dni po dniu pozyskania i zamrożenia nasienia przebywały w centrum pozyskiwania nasienia, które było wolne od pryszczycy (Foot and mouth disease — FMD), położonym w miejscu, gdzie w promieniu 10 km nie stwierdzono przypadków pryszczycy (Foot and mouth disease — FMD), a w przypadku nasienia świeżego — przebywały w centrum pozyskiwania nasienia do dnia jego wysyłki;
  - 2) zostało zabezpieczone mieszaniną antybiotyków w takiej ilości, aby w przygotowanym do zamrożenia, rozcieńczonym nasieniu znajdowało się:
    - a) nie mniej niż 500 IU w ml streptomycyny,
    - b) 500 IU w ml penicyliny,

- c) 150 µg w ml linkomycyny,
  - d) 300 µg w ml spektynomycyny;
- 3) było przechowywane w zatwierdzonych warunkach przez okres 30 dni poprzedzających wysytkę — w przypadku nasienia mrożonego;
- 4) było przewożone w oczyszczonych, odkażonych lub wysterylizowanych i zaplombowanych kontenerach, oznakowanych w taki sposób, aby widoczny na nich numer odpowiadał numerowi referencyjnemu świadectwa znajdującemu się na świadectwie zdrowia zwierzęcia, w warunkach zabez-

pieczających przed zanieczyszczeniem, a użyty środek chłodzący nie był wcześniej używany do chłodzenia innych produktów pochodzenia zwierzęcego.

2. Mieszanina antybiotyków, o której mowa w ust. 1 pkt 2, może być inna, jeżeli zapewnia równoważne działanie przeciw mętwikowi, leptospirom i mykoplazmom.

3. Rozcieńczone nasienie, po dodaniu antybiotyków, jest przetrzymywane w temperaturze nie wyższej niż 5 °C, co najmniej przez 45 minut.

Załącznik nr 3

WYMAGANIA WETERYNARYJNE DLA BYDŁA, KTÓREGO NASIENIE MOŻE BYĆ PRZEDMIOTEM HANDLU

1. Buhaje mogą być wprowadzone na teren centrum pozyskiwania nasienia, jeżeli pochodzą ze stad:

- 1) których nie dotyczą nakazy lub zakazy wydane na podstawie przepisów o ochronie zdrowia zwierząt oraz zwalczaniu chorób zakaźnych zwierząt;
- 2) urzędowo wolnych od gruźlicy bydła (*Bovine tuberculosis*) i brucelozy u bydła (*B. abortus*), zgodnie z przepisami w sprawie szczegółowych wymagań weterynaryjnych niezbędnych do uzyskania i zachowania uznania stada lub gospodarstwa za urzędowo wolne od chorób zakaźnych zwierząt;
- 3) wolnych od enzoptycznej białaczki bydła (*Enzootic bovine leucosis — EBL*), zgodnie z przepisami, o których mowa w pkt 2, albo pochodzą od matek, które zostały poddane badaniu, i uzyskano ujemny wynik tego badania, przeprowadzonego zgodnie z rozdziałem 4 rozporządzenia Ministra Rolnictwa i Rozwoju Wsi z dnia 27 czerwca 2005 r. w sprawie szczegółowych wymagań weterynaryjnych niezbędnych do uzyskania i zachowania uznania stada lub gospodarstwa za urzędowo wolne lub wolne od chorób zakaźnych zwierząt (Dz. U. Nr 126, poz. 1058), po zabraniu zwierząt od matki, przy czym w przypadku zwierząt otrzymanych w wyniku transplantacji za matkę uznaje się biorczynię zarodka.

2. W przypadku niespełnienia wymagań, o których mowa w ust. 1 pkt 3, nasienie nie może być przedmiotem handlu do czasu osiągnięcia przez buhaje 2 lat życia oraz przeprowadzenia badań, o których mowa w ust. 3.

3. Buhaje w okresie 28 dni przed wprowadzeniem do pomieszczeń, w których są poddawane kwarantannie w centrum pozyskiwania nasienia, poddaje się badaniom na następujące choroby zakaźne:

- 1) gruźlicę bydła (*Bovine tuberculosis*) — testem śródskórnej tuberkulinizacji, przy użyciu tuberkuliny bydłowej i ptaków, przeprowadzonym zgodnie z rozdziałem 2 rozporządzenia wymienionego w ust. 1 pkt 3;

2) brucelozę u bydła (*B. abortus*) — testem seroaglutynacji wykazującym miano niższe niż 30 jednostek aglutynacyjnych na mililitr lub próbie wiązania dopełniacza, wykazującej miano na brucelozę niższe niż 20 EEC/ml (20 ICFTU jednostek), przeprowadzonym zgodnie z rozdziałem 3 rozporządzenia wymienionego w ust. 1 pkt 3;

3) enzoptyczną białaczkę bydła (*Enzootic bovine leucosis — EBL*) — testem serologicznym: immunodyfuzji w żelu agarowym, wyłącznie w badaniu indywidualnym lub testem ELISA, przeprowadzonym zgodnie z rozdziałem 4 rozporządzenia wymienionego w ust. 1 pkt 3;

4) zakaźne zapalenie nosa i tchawicy/otręt bydła (*Infectious bovine rhinotracheitis/infetious pustular vulvovaginitis IBR/IPV*) — testem seroneutralizacji lub testem ELISA, a w przypadku zwierząt nie pochodzących ze stada wolnego od zakaźnego zapalenia nosa i tchawicy/otrętu bydła (*Infectious bovine rhinotracheitis/infetious pustular vulvovaginitis IBR/IPV*) — testem serologicznym (badanie surowicy krwi w stosunku do całego wirusa) wykonanym na próbce krwi;

5) wirusową biegunkę bydła i chorobę błon śluzowych (*Bovine viral diarrhoea — mucosal disease, BVD-MD*):

a) testem izolacji wirusa lub badaniem w kierunku antygeny wirusa oraz

b) testem serologicznym dla stwierdzenia obecności lub braku przeciwciał.

4. Wyniki badań, o których mowa w ust. 3 pkt 1—4 i pkt 5 lit. a, powinny być ujemne.

5. Badania, o których mowa w ust. 3, mogą być, po uzyskaniu zgody powiatowego lekarza weterynarii, przeprowadzone w zatwierdzonym pomieszczeniu centrum pozyskiwania nasienia, w którym zwierzęta są poddawane kwarantannie, w takim przypadku kwarantanna nie może rozpocząć się przed dniem pobrania próbek do badań.

6. W przypadku gdy wynik co najmniej jednego z badań, o których mowa w ust. 3 pkt 1—4 i pkt 5 lit. a, był dodatni, zwierzę usuwa się z pomieszczenia, w którym jest poddawane kwarantannie; jeżeli kwarantanna jest przeprowadzana grupowo, powiatowy lekarz weterynarii określa sposób postępowania z pozostałymi zwierzętami z tej grupy, przy czym kwarantanna dla tych zwierząt nie może rozpocząć się przed usunięciem z pomieszczenia, w którym zwierzęta są poddawane kwarantannie, zwierzęcia, u którego uzyskano dodatni wynik badań.

7. Podczas 28-dniowej kwarantanny w zatwierdzonym pomieszczeniu centrum pozyskiwania nasienia, w którym przebywają wyłącznie buhaje posiadające co najmniej taki sam status epizootyczny, nie wcześniej niż 21 dni po przyjęciu zwierząt na kwarantannę, buhaje poddaje się badaniom na następujące choroby zakaźne:

- 1) brucelozę u bydła (*B. abortus*) — testem seroaglutynacji wykazującym miano niższe niż 30 jednostek aglutynacyjnych na mililitr lub próbie wiązania dopełniacza, wykazującej miano na brucelozę niższe niż 20 EEC/ml (20 ICFTU jednostek) przeprowadzonym zgodnie z rozdziałem 3 rozporządzenia wymienionego w ust. 1 pkt 3;
- 2) zakaźne zapalenie nosa i tchawicy/otręt bydła (*Infectious bovine rhinotracheitis/infetious pustular vulvovaginitis IBR/IPV*) — testem seroneutralizacji lub testem ELISA (badanie surowicy krwi w stosunku do całego wirusa);
- 3) chorobę mętwikową bydła (*Bovine genital campylobacteriosis*), co najmniej 7 dni od dnia przyjęcia w celu poddania kwarantannie:
  - a) pojedynczym testem hodowli, przeprowadzonym na próbce materiału ze sztucznej pochwy albo wyptuczyn z napletka — w przypadku zwierząt mających mniej niż 6 miesięcy życia albo przebywających od osiągnięcia tego wieku w grupie tej samej płci przed kwarantanną,
  - b) 3-krotnym, w odstępach 7-dniowych, testem hodowli przeprowadzonym na próbce materiału ze sztucznej pochwy albo wyptuczyn z napletka — w przypadku zwierząt mających 6 miesięcy życia lub starszych, które przed kwarantanną mogły mieć kontakt z samicami;
- 4) zarazę rzęsistkową bydła (*Trichomonosis*), co najmniej 7 dni od dnia przyjęcia w celu poddania kwarantannie:
  - a) pojedynczym testem hodowli przeprowadzonym na próbce materiału z napletka — w przypadku zwierząt mających mniej niż 6 miesięcy życia albo przebywających od osiągnięcia tego wieku w grupie tej samej płci przed kwarantanną,
  - b) 3-krotnym, w odstępach 7-dniowych, testem hodowli przeprowadzonym na próbce materiału wyptuczyn z napletka — w przypadku zwierząt mających 6 miesięcy życia lub starszych, które przed kwarantanną mogły mieć kontakt z samicami;

5) wirusową biegunkę bydła i chorobę błon śluzowych (*Bovine viral diarrhoea — mucosal disease, BVD-MD*):

- a) testem izolacji wirusa lub badaniem w kierunku antygeny wirusa oraz
- b) testem serologicznym dla określenia obecności lub braku przeciwciał.

8. Wyniki badań, o których mowa w ust. 7 pkt 1—4 oraz pkt 5 lit. a, powinny być ujemne.

9. W przypadku badania, o którym mowa w ust. 7 pkt 5 lit. b:

- 1) zwierzęta, bez względu na wynik badania serologicznego, można wprowadzić do pomieszczeń, w których jest pozyskiwane nasienie, jeżeli u żadnego ze zwierząt, u których uzyskano ujemny wynik badania serologicznego w badaniu przed wprowadzeniem do pomieszczenia, w którym zwierzęta są poddawane kwarantannie, nie wystąpiła serokonwersja; wystąpienie serokonwersji powoduje konieczność poddania wszystkich zwierząt, u których uzyskano ujemny wynik badania serologicznego, kwarantannie aż do czasu, gdy u tych zwierząt nie wystąpi serokonwersja w okresie 21 dni;
- 2) zwierzęta, u których uzyskano dodatni wynik badania serologicznego, mogą być wprowadzone do pomieszczeń pozyskiwania nasienia.

10. W przypadku gdy wynik co najmniej jednego z badań, o których mowa w ust. 7 pkt 1—4 i pkt 5 lit. a, był dodatni, zwierzę usuwa się z pomieszczenia, w którym jest poddawane kwarantannie, a jeżeli kwarantanna jest przeprowadzana grupowo, to powiatowy lekarz określa sposób postępowania z pozostałymi zwierzętami z tej grupy, rozstrzygając o statusie zdrowotnym zwierząt i możliwości wprowadzenia ich do centrum pozyskiwania nasienia.

11. W przypadku uzyskania dodatniego wyniku testu, o którym mowa w ust. 7 pkt 2, zwierzę natychmiast usuwa się z pomieszczenia, w którym zwierzęta są poddawane kwarantannie, a inne zwierzęta, które miały kontakt z tym zwierzęciem, izoluje się i nie wcześniej niż po upływie 21 dni od dnia usunięcia zwierzęcia, u którego uzyskano dodatni wynik badania, ponownie poddaje się badaniom.

12. Po poddaniu kwarantannie i uzyskaniu ujemnych wyników badań, o których mowa w ust. 8, zwierzęta mogą zostać wprowadzone, po uzyskaniu zgody lekarza weterynarii centrum, do pomieszczeń, w których utrzymuje się zwierzęta, oraz do pomieszczeń, w których jest pozyskiwane nasienie.

13. Zwierzę może być wprowadzane do pomieszczeń, w których są utrzymywane zwierzęta, i do pomieszczeń, w których jest pozyskiwane nasienie, jeżeli nie wykazuje klinicznych objawów choroby i było utrzymywane w pomieszczeniach, w których było poddawane kwarantannie, oraz gdy w dniu wysyłki pomieszczenia te spełniają następujące wymagania:

- 1) są położone w miejscu, gdzie w promieniu 10 km, w okresie 30 dni, nie stwierdzono przypadków pryszczycy (Foot and mouth disease — FMD);
- 2) w okresie 3 miesięcy były wolne od pryszczycy (Foot and mouth disease — FMD) i brucelozy u bydła (*B. abortus*);
- 3) w okresie 30 dni były wolne od: pryszczycy (Foot and mouth disease — FMD), wścieklizny (*Rabies*), gruźlicy bydła (*Bovine tuberculosis*), brucelozy u bydła (*B. abortus*), zarazy płucnej bydła (*Contagious bovine pleuropneumonia — CBPP*), enzootycznej białaczki bydła (*Enzootic bovine leucosis — EBL*) lub wąglika (*Anthrax*) lub zakaźnego zapalenia nosa i tchawicy/otrętu bydła (*Infectious bovine rhinotracheitis/infetious pustular vulvovaginitis IBR/IPV*).

14. Przed pierwszą wysyłką nasienia pozyskanego od zwierząt, u których uzyskano dodatni wynik badania serologicznego w kierunku wirusowej biegunki bydła i choroby błon śluzowych (*Bovine viral diarrhoea — mucosal disease, BVD-MD*), próbkę nasienia poddaje się testowi izolacji wirusa lub testowi ELISA z antygenem wirusa w kierunku wirusowej biegunki bydła i choroby błon śluzowych (*Bovine viral diarrhoea — mucosal disease, BVD-MD*); w przypadku uzyskania dodatniego wyniku tego badania zwierzę usuwa się z centrum pozyskiwania nasienia, a jego nasienie niszczy się.

15. Buhaje przebywające w centrum pozyskiwania nasienia poddaje się raz w roku badaniom w kierunku następujących chorób:

- 1) gruźlicy bydła (*Bovine tuberculosis*) — testem śródskórnej tuberkulinizacji, przy użyciu tuberkuliny bydłowej i ptaków;
- 2) brucelozy u bydła (*B. abortus*) — testem seroaglutynacji wykazującym miano niższe niż 30 jednostek aglutynacyjnych na mililitr lub próbie wiązania dopełniacza, wykazującej miano na brucelozę niższe niż 20 EEC/ml (20 ICFTU jednostek);
- 3) enzootycznej białaczki bydła (*Enzootic bovine leucosis — EBL*) — skринingowym testem serologicznym lub testem ELISA;
- 4) zakaźnemu zapaleniu nosa i tchawicy/otręt bydła (*Infectious bovine rhinotracheitis/infetious pustular vulvovaginitis IBR/IPV*) — testem seroneutralizacji lub testem ELISA (badanie surowicy krwi w stosunku do całego wirusa);
- 5) choroby mętwikowej bydła (*Bovine genital campylobacteriosis*) — testem hodowli przeprowadzonym na próbce materiału z napletka — w przypadku buhajów używanych do pozyskiwania nasienia lub mających kontakt z takimi buhajami;
- 6) zarazy rzęsistkowej bydła (*Trichomonosis*) — testem hodowli przeprowadzonym na próbce mate-

riału z napletka — w przypadku buhajów używanych do pozyskiwania nasienia lub mających kontakt z takimi buhajami;

- 7) wirusowej biegunki bydła i choroby błon śluzowych (*Bovine viral diarrhoea — mucosal disease, BVD-MD*) — testem serologicznym dla określenia obecności lub braku przeciwciał (wyłącznie te buhaje, u których uzyskano ujemny wynik badania serologicznego).

16. Wyniki badań, o których mowa w ust. 15, powinny być ujemne.

17. U buhajów, które nie są używane od 6 miesięcy do pozyskiwania nasienia i nie miały kontaktu ze zwierzętami o niższym statusie zdrowotnym, można nie przeprowadzać badań na chorobę mętwikową bydła (*Bovine genital campylobacteriosis*) i zarzę rzęsistkową bydła (*Trichomonosis*), pod warunkiem że przed ich ponownym wprowadzeniem do centrum pozyskiwania nasienia takie badania zostaną przeprowadzone w okresie nie dłuższym niż 30 dni przed wznowieniem produkcji nasienia i zostanie uzyskany ujemny wynik tych badań.

18. Jeżeli wynik przynajmniej jednego z okresowych badań, o których mowa w ust. 15 pkt 1—6, był dodatni, zwierzęta izoluje się, a nasienie od nich pozyskane, od dnia uzyskania ostatniego ujemnego wyniku badania, nie może być przedmiotem handlu; nasienie pozyskane od wszystkich innych zwierząt w centrum pozyskiwania nasienia, od uzyskania dodatniego wyniku badania, przechowuje się oddzielnie; nasienie to nie może być przedmiotem handlu do czasu przywrócenia statusu zdrowotnego zwierzętom utrzymanym w centrum pozyskiwania nasienia.

19. W przypadku gdy wynik badania, o którym mowa w ust. 15 pkt 7, jest dodatni, to nasienie pozyskane od tego zwierzęcia od ostatniego badania, którego uzyskany wynik był ujemny, niszczy się albo bada w celu wykluczenia obecności wirusa.

20. Badania wymienione w ust. 3, 7 i 15 są przeprowadzane w laboratoriach, o których mowa w art. 23 ustawy z dnia 29 stycznia 2004 r. o Inspekcji Weterynaryjnej (Dz. U. z 2007 r. Nr 121, poz. 842, z późn. zm.¹⁾).

21. Jeżeli wymagania określone w ust. 1—20 zostały spełnione, zwierzęta o takim samym statusie zdrowotnym mogą być przenoszone bezpośrednio z jednego centrum pozyskiwania nasienia do innego bez poddania kwarantannie lub przeprowadzania badań. Przemieszczane zwierzęta nie mogą mieć kontaktu ze zwierzętami parzystokopytnymi o niższym statusie zdrowotnym, a środki transportu oczyszcza się i odkaża przed ich użyciem.

¹⁾ Zmiany tekstu jednolitego wymienionej ustawy zostały ogłoszone w Dz. U. z 2008 r. Nr 145, poz. 916, Nr 195, poz. 1201, Nr 227, poz. 1505 i Nr 237, poz. 1655 oraz z 2009 r. Nr 18, poz. 97 i Nr 20, poz. 105.